

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Afdoeningsvoorstel motie 1563 - Tweedehandsborden uit Friesland

Geachte Statenleden,

Tijdens de vergadering van Provinciale Staten op 29 januari jl. is motie 1563 van JA21 aangenomen (zie ook bijlage 1), waarbij u ons heeft verzocht om in gesprek te gaan met de provincie Friesland over de mogelijke overname van Nederlandstalige Friese borden en een inventarisatie te maken van de verkeersborden die herbruikbaar en toepasbaar zouden zijn binnen de provincie Zuid-Holland. Alvorens hierop in te gaan geven wij graag een nadere toelichting op de verkeersborden en bewegwijzering die landelijk - en dus ook door de provincie Zuid-Holland - worden gebruikt.

Verkeersborden tonen een verkeersteken om het verkeer te regelen en geven aanwijzingen aan verkeersdeelnemers over hoe zich te gedragen op de weg. In Nederland zijn de verkeersborden gedefinieerd in het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (wetten.nl - [Regeling - Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 \(RVV 1990\) - BWBR0004825](#))

Deze borden (zie bijlage 2) laten pictogrammen zien, zodat (snel) wordt begrepen door de verkeersdeelnemer wat er bedoeld wordt. Enkele van deze borden worden aangevuld met een onderbord, met hierop een tekst voor een specifieke nadere uitleg.

Bij **bewegwijzering** gaat het om borden die richting geven aan weggebruikers om van A naar B te komen en helpen de weggebruiker daarmee te navigeren, te manoeuvreren en zich te oriënteren. Dit zijn blauwe borden met witte letters voor het autoverkeer, zie als voorbeeld figuur 1 en rode borden met een wit veld en rode letters voor fietsverkeer.

Figuur 1 Bewegwijzering

De Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) is wettelijk verantwoordelijk voor het goed uitvoeren van de bewegwijzering in Nederland en heeft hierin dan ook de landelijke regie. Dit doet het NBd samen met de wegbeheerders: Rijkswaterstaat, de provincies, gemeenten en waterschappen. Met de wegbeheerders worden bewegwijzeringsplannen opgesteld. In opdracht van een wegbeheerder kan

het NBd ook zorgen voor het plaatsen (realisatie) van bewegwijzing. Dit is echter voor de NBd geen wettelijke taak. Het NBd voert deze uitvoerende taak uit voor ongeveer 80% van de wegbeheerders in Nederland, zo ook voor de provincie Zuid-Holland.

Ontwerp, materialisatie, realisatie en beheer van verkeersborden en bewegwijzing

Verkeersborden en bewegwijzing dienen aan diverse eisen te voldoen zoals: afmetingen, kleuren, reflectie, lettertype, levensduur, positionering langs een (vaar)weg en materialen. Dit alles ter bevordering van de zichtbaarheid, uniformiteit en daarmee verkeersveiligheid.

Bij infrastructuurprojecten en ook bij het provinciale beheer en onderhoud van de (vaar)wegen zijn marktpartijen (aannemers) verantwoordelijk voor het plaatsen van de juiste, gecertificeerde borden conform een goedgekeurd ontwerp door de wegbeheerder. Verkeersborden en bewegwijzing worden geleverd door gespecialiseerde leveranciers die de kwaliteitseisen borgen.

De borden kennen een paar onderdelen:

- Een staander waarop het bord is geplaatst. Deze kan in diverse materialen worden uitgevoerd, maar is meestal gemaakt van aluminium.
- De drager / achterkant (ofwel het bord zelf). Ook vaak van aluminium gemaakt.
- Reflecterende folie / sticker / bedrukking
- Anti-graffiti toplaag

De gespecialiseerde leveranciers van de diverse borden zetten zich in voor een zo duurzaam mogelijke productie en gebruik van alle bord-onderdelen. Voorbeelden hiervan zijn het gebruik van gerecycled aluminium, diverse ontwikkelingen in type folie en pilots met alternatieve materialen voor aluminium.

Specifieke situatie met betrekking tot de provincie Friesland

Er is naar aanleiding van motie 1563 contact opgenomen met de “*Strategysk Beliedsadviseur Taal*” van de provincie Friesland, die opdrachtnemer is voor de uitrol van borden met de Friese taal. De focus voor de provincie “Fryslân” ligt op tweetalige verkeersborden, waarbij het specifiek gaat om de tekstuele onderborden die langs de wegen staan (ofwel de droge infrastructuur) van meerdere wegbeheerders. Vooral de Friese gemeenten hebben tekstuele onderborden in gebruik, en bij de provincie gaat het, vanwege de aard van het areaal, om veel minder verkeersborden. De provincie Fryslân is voornemens om in 2026 het provinciaal areaal waar mogelijk van tweetalige onderborden te voorzien en zet daarnaast ook in op het stimuleren van de andere beheerders om hetzelfde te doen.

De provincie Fryslân hanteert daarbij, naast uiteraard de eisen voor de verkeersveiligheid, diverse uitgangspunten in het kader van de duurzaamheid:

- Het heeft de voorkeur om eerst de folie / sticker / bedrukking te vervangen en zo weinig mogelijk te wijzigen aan de bebording zelf (staander en drager).
- In bepaalde gevallen zal extra bebording voor tweetalige teksten noodzakelijk zijn.

- Slechts in enkele gevallen zullen borden volledig vervangen moeten worden en eventueel vrijkomen voor ander gebruik.

De provincie Fryslân is voornemens een marktpartij te selecteren voor de beoogde aanpassingen aan het provinciaal areaal, op basis van bovenstaande duurzaamheidsuitgangspunten. Ook wordt aangegeven hoe deze marktpartij om kan gaan met eventueel vrijkomend materiaal, waarbij sprake zal zijn van een relatief grote vrijheid en eigen inbreng daarin.

Conclusie met betrekking tot eventueel gebruik van tweedehands borden uit Friesland

Gelet op voorgaande komt er slechts in zeer beperkte mate bebording vrij uit Friesland, die eventueel toepasbaar zou zijn langs areaal in beheer bij de provincie Zuid-Holland. Bovendien krijgt de marktpartij die de provincie Fryslân voornemens is te contracteren een hoge mate van vrijheid in de wijze waarop (duurzaam) wordt omgegaan met vrijkomend materiaal. Aangezien de provincie Zuid-Holland zelf duurzaamheid als één van de belangrijkste voorwaarden heeft gesteld bij de leverantie en het hergebruik van onze eigen borden zien wij, hoe sympathiek de gedachte achter motie 1563 ook is, geen of in ieder geval onvoldoende mogelijkheden om tweedehandsborden uit Friesland te gaan gebruiken.

Ondanks deze beperkte uitvoerbaarheid, hebben we afgelopen Prinsjesdag een symbolisch, hergebruikt bord ontvangen uit handen van Gedeputeerde Staten van Fryslân, samen met het Statenlid dat motie 1563 heeft ingediend.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en adviseren op basis van bovenstaande nadere toelichting motie 1563 als afgedaan te beschouwen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

1. Motie 1563 - Tweedehandsborden uit Friesland
2. Overzicht met verkeersborden in Nederland
3. Friese Verkeersborden en Bewegwijzering